

Владислав Лавренюк, Євгенія Поліщук, Анна Корнилюк, Владислав Горбов, Алла Іващенко

Реакція уряду на російську війну в Україні: Релокація бізнесу

Російська війна в Україні призвела до переміщення не лише мільйонів людей, а й релокації підприємств у безпечніші області України. Метою дослідження є виявлення екстрених заходів регіональних зацікавлених сторін у відповідь на російську війну в Україні, пов'язаних із релокацією бізнесу, та їхній вплив на приймаючу область. Дослідження проводилося з березня до травня 2023 року з використанням якісних методів дослідження, включно з обговоренням у фокус-групах та поглибленими напівструктурованими інтерв'ю з 25 інформантами (представниками департаментів економічного розвитку органів місцевого самоврядування та адміністраторами агентств регіонального розвитку). Отримані дані свідчать про різноманітність стратегій релокації зі значним ухилом у безпечніші західні та центральні області України, на частку яких припадає понад 70 % переміщених підприємств. Помітну частку компаній-релокантів складають підприємства оптової та роздрібної торгівлі, а також переробної промисловості – 40 % і 32 % відповідно. Передбачається, що першими були релоковані не капіталомісткі компанії. Підтримка регіональних зацікавлених сторін зіграла вирішальну роль у пом'якшенні бізнес-проблем, пов'язаних із релокацією (труднощі зі зв'язком, втрата ринку, збої в ланцюжку постачання і проблеми з переміщенням співробітників, надання всебічної допомоги та сприяння інтеграції в нове соціально-економічне середовище). Дослідження визнає потенційну упередженість у відповідях та підкреслює важливість правильної інтерпретації результатів. Результати дослідження корисні для вироблення політики щодо регіонального розвитку та повоєнного відновлення України.

Ключові слова: російська війна в Україні, переміщений бізнес, релокація, регіональна підтримка бізнесу

Класифікація JEL: F23, L25, O18, R23

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.